

Khí Chhìn-nah ê Kò-sū

Ông Chhūn-hòa

Ū chhit kang, chhit ê cha-bó lāng chháu lāi khòaⁿ m̄ng-chín, I kóng, “I-su--ah, cha-hng-àm góa ê sin-khu khí chhit-phā chhit-phā âng-âng, chiok-chiūⁿ chiok-chiūⁿ, kiaⁿ--sí--lāng, kui-àm chiūⁿ kah lóng bô khùn”.

Góa m̄ng, “Lí ū chiáh sím-mih ték-piát ê mih-kiāⁿ á-sī iòh-á--bô?”.

I kóng, “Hō góa siūⁿ khòaⁿ m̄i--leh. Bô--leh, góa bô chiáh sím-mih ték-piát ê mih-kiāⁿ. M̄-kú, chêng kúi lé-pài, góa ū chiáh chhit chióng Tiong- iòh, kóng ē kái-siān góa ê thé-chit, kám-sī he ín-khí..ê?”.

Góa kóng, “Chin ū khó-lêng. Lí che sī kip-sèng ê piàn-hòa, nā thoa kú, chiū piàn-sêng bān- sèng--khì. Ē-tàng chiáh iòh-á kap boah iòh-ko khòng-chè.”

Khí chhìn-nah chiū sī lán kóng ê khí léng-sin, che sī phòe-hu-chín ê piàn-hòa, chhìn-chhiūⁿ tú-tiòh môa-á á-sī chhoe tiòh léng hong, tú tiòh chhì-mô-thâng, só sán-seng ê phòe-hu piàn-hòa. Sū-sít-siōng, i sī tōa-tōa sè-sè ē chiūⁿ ê âng-sek phòng-chín. Kah sè..ê chhìn-chhiūⁿ báng-á têng--tiòh, chhit-phā chhit-phā, mā ē piàn tōa phā. Ū ê tī 24 sió-sí í-lāi ē siau, ū ê ē chhut-hiān kúi lé-pài.

It-poaⁿ lāi kóng, khí chhìn-nah hun chòe kip-sèng kap bān-sèng n̄ng chióng. Phòe-hu-chín tī 6 lé-pài í-lāi siau-sit, bô koh

giā..ê, kiò chòe kip-sèng. I ê gōan-in khó-lêng sī chiáh-mih á-sī iòh-bút ín-khí ê kòe-bín. Phòe-hu-chín hoat-seng chin kín, jī-chhiáⁿ hōan-úi khah tōa, ū khó-lêng kui sin-khu lóng ū, chin chiūⁿ. M̄-kú, giā--khí--lāi kín, khi mā kín. Tī-liáu āu tiám-gōa-cheng khó-lêng ē siau. Kip-sèng khí chhìn-nah tī kòe-bín khah lī-hāi ê pīⁿ-lāng, khó-lêng ē chhut hiān bák-chiu-phoê cheng á-sī chhùi-tūn cheng, kiò chòe hoeh-kng sèng ê chú-cheng, jī-chhiáⁿ khó-lêng ē ū pak-tó thiáⁿ, lâu-sái, pháⁿ chhóan-kúi, siōng giām-tiōng..ê khó-lêng ē sí--khì.

Bān-sèng khí chhìn-nah sī giā chhiau-kòe 6 lé-pài í-siōng, ū..ê mā ū khó-lêng chhiau kòe kúi-nā nī. Bān-sèng khí chhìn-nah phòe-hu-chín hoat-seng khah bān, jī-chhiáⁿ hōan-úi khah sè, khah bē chhiūⁿ kip-sèng khí chhìn-nah hiah chiūⁿ. I ê gōan-in it-poaⁿ iah sī jīn-úi kap kòe-bín ū koan.

Khó-lêng ê kòe-bín-gōan ū:

- 1) Sít-bút: hái-sán, n̄ng, chiú.
- 2) Hoe-hún, thō-soa-hún, kō-khún.
- 3) Iòh-bút: khòng-seng-sò, hoeh-chheng
- 4) Kám-jiám-sèng ê kòe-bín-gōan: sè-khún, kō-khún, thâng-thoa
- 5) Thâng kā--tiòh

Ín-khí khí chhìn-nah ê gōan-in chin chòe, m̄-kú tōa pō hūn ê bān-sèng khí chhìn-nah ê hōan-chiá sī chhōe bē chhut gōan-in. Jī-chhiáⁿ bān-sèng khí chhìn-nah mā

kap SLE(âng-pan-sèng lóng-chhng), kah-chōng-sòaⁿ ki-lêng siuⁿ kōan, gâm-chèng, khah kín-tiuⁿ ū koan. Che lóng kap kòe-bín bô tit-chiap koan-hē.

Góa Òh Tâi-gí Lô-má-jī ê Kám-sióng

Tân Lē-soat

Chha-put-to tī chhit-peh nī chêng, góa khòaⁿ-tiòh chit-ê a-peh..a teh thak chit-tiuⁿ phoe, hit-tiuⁿ phoe siá ê jī khòaⁿ--khí--lâi chhin-chhiūⁿ Eng-gú koh m̄-sī Eng-gú, góa khòaⁿ kah bû-sà-sà, m̄-kú A-peh..a iōng lán ê pē-bú-ōe chin sūn-chhùi kā i liām--chhut--lâi. Gōan-lâi, siá..ê chiū-sī Lô-má-jī(LMJ). Hit sī góa sim-lâi hiahⁿ chit-ê, in-ūi kòe-khì A-peh..a lóng kóng i m̄-bat Hàn-jī, sī chheⁿ-mê-gû, chit-sī góa khiā-tī LMJ ê kak-tō lâi khòaⁿ, chheⁿ-mê-gû èng-kai sī góa! Tùi hit-chūn khai-sí òh LMJ sī góa siōng tōa ê sim-gōan.

Kū-nī saⁿ--gòeh thiaⁿ kóng Ko-hiông I-hak Tâi-hak beh khui Tâi-gú Lô-má-jī gián-sip-pan, góa kap góa ê ang-sài Teng Liân-chong chiū hêng-chhih-chhih pò-miâ chham-ka. Tē it chiat siōng-khò ê sī Tiuⁿ Hòk-chū i-su kóng nng kù òe hō góa in-siōng chiok chhim. Tē-it, ài “**chún-hun**”. Hit-sī sim-lâi àm-àm kiò-khó. Hāi..ah, kha-chhng-phóe ài peⁿ hō ân, khó-lêng òe hō lāng lut kah kim-sih-sih--ah. Tē-jī, i kiông-tiāu kóng, lán ták-jit teh kóng ê òe nā bô

bûn-jī kì-chài, lán ê bûn-hòa m̄ bián jōa kú chiū òe siau-sit. Thiaⁿ kàu chia, lōe-sim siū chin tōa ê kám-tōng. Gōan-lâi òh LMJ m̄-sī kan-ta beh ē-hiáu khòaⁿ pèh-ōe-jī nā-tiāⁿ, sī ūi-tiòh thiàⁿ-sioh Tâi-ôan, sioh lán ê hiong-thó, chór-sian kap kiáⁿ-sun.

Chit-tang lâi, siōng-khò ê kòe-thêng ū tiⁿ iā ū khó. Khí-thâu tùi LMJ lóng bô khài-liām, keng-kòe lāu-su ê chí-tō, tùi bó-im, chú-im, peh-siaⁿ-tiāu, it-poaⁿ-piàn-tiāu kàu “á”-chêng-piàn-tiāu, sūi-chêng-piàn-tiāu, chit-pō chit-pō tùi hō-im, thiah-im kàu ē-hiáu khòaⁿ Tâi-bûn Bóng-pò, hit-sī góa kap Liân-chong tiāⁿ-tiāⁿ kā kàu-chài thêh--teh, chē tī kong-hng chhiū-á kha chit-lāng liām chit-tōaⁿ bûn-chiuⁿ, in-ūi piàn-tiāu bô kai sek, ū-sī liām--chhut--lâi..ê kap gōan-lâi ê ì-sù thiⁿ chha tē, góan 2 lāng chiū chhiò kah chêng-khùi m̄ chí āu-khùi, pak-tó tng-á kiông beh chhoah--tng, jú thak jú ū hêng-chhù. Ū-sī, ūi-tiòh chit-ê jī, chit-ê sū 2 lāng chēⁿ kah ām-á-kún kin phû-là-sà, chhùi-kak chōan pho. Ū-sī ūi-tiòh beh kóaⁿ “chún-hun”, chōng kah pak-tó kún-ká, piān-só cháu bē-lī, ū-sī chêng-sū khah kē, chiū siūⁿ kóng, chiaⁿ kah chiaⁿ lāu..ah, koh lâi thak-chheh, chhin-chhiūⁿ liáh chit-bóe thāng tī kha-chhng ngiau. M̄-kú, chit-sī chiū òe siūⁿ-tiòh Tēⁿ Bók-su, chit-ê khó-kèng koh khó-ài ê lāu-lāng, tùi Tâi-lâm chē hóe-chhia kàu